

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-utca 41. Forster, Wesselényi és Tsai fióknyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt. Félévre 2.50 frt. Negyedévre 1.25 frt
Egyes szám ára 7 kr.

Építkezés és bankett.

Olvasóink bizonyára csodálkozva kérdezik: hogyan jön ez a kettő össze? Hiszen az építkezés *munkával*, a bankett pedig *mulatsággal* jár. Munka és mulatság két különböző dolog!

Pedig az a két dolog mégis nagyon összetartozik. Mert ha praktikus embertől azt kérdezzük: mi különbség van a magánépítkezés és a középítkezés között? . . . Erre a kérdésre így felel: A különbség az, hogy a magánépítkezésnél az építető, középítkezésnél pedig a vállalkozó adja a bankettet, vagyis magánépítkezésnél a gazda traktálja meg a vállalkozót, középítkezésnél pedig a vállalkozó traktálja meg a gazdát. És ez a bankett különösen középítkezéseknél rendkívül nagy szerepet játszik.

Ha egy kaszárnyát, vasuti pályaházat vagy bármely más középületet építenek, az építető hatóság felügyelőbizottságot nevez ki, a mely bizottság az építkezést kezdetétől végéig szemmel kíséri és ellenőrzi. Ámde a bizottság nem ülhet ott az építkezés színhelyén folytonosan, nem nézhet meg minden követ és téglát, hogy milyen és hogyan rakják le; csak bizonyos időközökben tart szemlét az építkezés fölött. Legtöbbnyire pedig akkor, a mikor valami magasabb állású szakember jön le a központból az építkezés megvizsgálása végett. Az élelmes vállalkozó ilyenkor a magas állású kiküldött tiszteletére nagy bankettet rendez. Összejön a bizottság s már a pályaudvarnál ünnepélyesen és pompás villásreggelivel fogadják a nagy férfit. Vannak finom borok és durrognak a pezsgős üvegek. A hangulat már egészen rózsás. Nagyszerű ember ez a vállalkozó! Megnézik az építkezést a fundamentumtól kezdve föl a legmagasabb állásig. Minden rendben van. A szerződés a legutolsó pontig hűségesen be van tartva. Ilyen mintaszerű építkezést csak a mesében lehet találni. A központi kiküldött és a bizottság a legnagyobb elragadtatással ad meglegedésének és elismerésének kifejezést. A vállalkozó mosolyog és fényes bankettet ad.

A vállalkozónak jó hirneve ugy helyben, mint odafent a központban meg van állapítva. Kötő ember és rendkívül érti a maga dolgát. Ha az építkezés folyama alatt ötször-hatször, tizszer vagy huszszor van ilyen felsőbb helyről jött vizsgálat, azt ugyanannyi fényes bankett és még fényesebb elismerés kíséri.

A laikus ember persze csodálkozik és kérdezi: mire való ez a sok bankett, hiszen ez a vállalkozónak tömördek költségébe kerül, elfzeti a saját hasznát. De a praktikus ember azt mondja erre: Oh az a költség busásan megtérül; mert be vagyon bizonyítva, hogy *minél több a bankett, annál kevesebb a hiba, minél kevesebb a bankett, annál több a hiba az építkezésben.*

Lám a gömőri új pályaház szerencsétlen vállalkozója egyetlenegy bankettet sem adott. De találtak is ám az építkezésben annyi hibát, hogy csak a jó isten a megmondhatója. Most ezt a falat, amott a fundamentumot, odafent a mennyezet egy részét kellett lebontania és újra építenie. Ez az épület meg is lesz teremtve alaposan. De mit használ ez a szegény vállalkozónak, ha vagy 20,000 forintot rá kell fizetnie?!

Az ilyen vállalkozóra mondják manapság, hogy *nem praktikus ember.*

A világ minden kincséért sem állítjuk, hogy az épületben talált hibák és hiányok nem voltak csakugyan komoly hibák és hiányok, melyeket a vállalkozónak helyrehozni és pótolni kellett. Azt sem állítjuk, hogy a hibák és hiányok fölfedezésére bármiképpen is befolyással lett volna a vállalkozó szigorú takarékosága; mert meg vagyunk győződve arról, hogy ha a vállalkozó akár száz bankettet ad is, azokat a hibákat és hiányokat fölfedezték volna. De az mégis tagadhatatlan, hogy a közvélemény által hangoztatott fentebbi állítást ez az építkezés is bizonyítja.

A közönség, mely éber megfigyelője az ilyen építkezési banketteknek s a melynek itt-ott felhangzó nyilatkozatai nyomán írjuk mi is ezt a cikkkünket, nem állítja határozottan,

hogy azok az épületek, melyek sürű bankett mellett létesültek, mind elhibáztak és viszont azok, melyek bankett nélkül épültek, mind jók; mert vannak ám fényes kivételek. Ott van például a *tüzérlaktanya*, ott — a mint beszélük — sok volt a bankett és az épület mégis jó; ott van a *Zöldfa-épület*, ott nem volt bankett, az építkezés mégis — elhibázott volt.

Most már csak arra kíváncsi a közönség, vajjon a közkórház építésénél lesz-e sok bankett?

A honvédség sérelme. A m. kir. honvédség helyettes főparancsnokává *Paarmann* altábornagyot nevezték ki. Valami nagy meglegedettség a honvédtiszti karban eddig se volt. Évek óta folyton helyeznek át a közös hadseregtől tiszteket a honvédséghez, olyanképen, hogy azok áthelyezésük alkalmával mindjárt elő is lépnek, megelőzve azokat a honvédtiszteket, a kik már évek sora óta a közös hadseregnél szolgálnak a honvéd hadseregben s kiket természetesen nagyon elkeserít, hogy ezekkel a folytonos áthelyezésekkel megnehezítik nekik az avancementjukat. Okadokolják ezeket az áthelyezéseket azzal, hogy a honvéd hadseregnél nem elég a tiszt. Hát ez a körülmény néhány esztendővel ezelőtt tényleg fönnállott ugyan, de ma már a folytonos áthelyezéseknek a ezélja nyilvánvalóan csak az, hogy a honvédségnél is teljesen meghonosítják az osztrák szellemet, azt a bizonyos, sokat emlegetett szellemet, a mely Magyarországon olyan rendkívül népszerű. Hogy aztán most a honvédségi adlátus kinevezése lett szükségessé, általánosan várták és általánosan természetesnek tartották, hogy e diszes és nagy feladatokkal járó állásba olyan ember fog kineveztetni, a ki már eddig is a honvédséghez volt beosztva. Ugy vélték, hogy adlátussá *Bolla* altábornagy fog kineveztetni. Jó katona, művelt katona, derék szimpátiikus ember és mindenekfölött lelkes magyar ember. Lehet hogy ez utóbbi tulajdonsága az, a mely — megártott neki. Mert a katonai körök legnagyobb meglepetésére nem *Bolla* neveztetett ki honvédségi adlátusnak, hanem az ő mellőzésével *Paarmann* tábornok, a ki nem magyar ember s a ki eddig a honvédséggel abszolút nem törődött. De ha a honvédséggel nem foglalkozott is, bizonyára megvan benne a kvalifikáció arra,

Olcsó és jó szőnyegek,
valamint
szövet- és csipke-függönyök
legjutányosabban beszerezhetők az

Amerikai áruházban
Városháztér 1. szám (Breuer-palota).

hogy a honvédhadseregben gondosan fejlesztse és ápolja az osztrák szellemet és ki nevezésénél alkalmasint nem is volt más mérvadó, mint ez a körülmény. A honvéd tisztikarban pedig az elégedetlenség nőttön nőtt és azt beszélnek, hogy a mellőzött Bolla altábornagy a dolog miatt nyugalomba készül menni, nagy kárára a honvédségnek, mely az olyan kitünő katonákat, mint a milyen ő, bizony nem egy könnyen nélkülözheti.

„Éhező tanítók.”

A „Szabadság” legutóbbi számában a fentírt czim alatt egy cikk jelent meg. A cikk veleje röviden az, hogy száz tanítót tüntetett ki a vallás és közokt. miniszter 50—50 frt jutalommal, kik a nemzetiségi vidékeken a magyarosítás terén eredményt mutattak fel; összesen 5000 frt jutott a népnevelés munkásainak akkor, midőn a lófuttatásokra 100,000 frt jut.

„Azon hősnek, ki napról napra a nemzeti eszme szolgálatában küzd, harcol és emésztí életét a legnagyobb eszményért és a legszentebb fogalomért — 50 frt a jutalma. Nagy összeg ez a néptanítónak, — mondja tovább cikkíró — ki hozzá van szokva a mindennapi küzdelemhez s e küzdelemben a nélkülözéshez. Hozzászólt és belenyugodott félig-meddig abba, hogy neki munkával és szenvedéssel kell megfizetnie az életet és a hazafiságot”. Ezen nehéz, fárasztó, önfeláldozó munkáért és hazafiságért a jutalma — megint csak 50 frt.

Ezekben teljesen igazat adok cikkíróknak, mert csakugyan szegény az, hogy folytonosan emlegetik a tanítók érdemeit és az államnak, egyháznak, társadalomnak stb.-nek tett hasznos szolgálatait, de azt tisztességesen jutalmazni, melyért pirulniok ne kellene, nem tudják, vagy mondjuk meg őszintén: sok esetben nem akarják. Ha

jutalmaznak is, koldus adományt nyújtanak, melyért az önértetesebb tanítóknak csakugyan pirulniok kell. Ha néha erkölcsi elismerésben kell részesíteniök a tanítót, az is hideg, fagyos, de legtöbbször éppen semmi.

Bocsásson meg cikkíró, de ha már a fentebbiekben igazat adtam, abban teljességgel nem adhatok igazat, habár nem is vagyok miniszterpárti, hogy mindig csak az állam szennyését bolygatja és viszi a piacra. Ott sürgeti most is a javítást, a hol a legközelebbi időben, a mostani kultusz-miniszter — ki teljes jó akarattal és minden igyekezettel fáradozik az állami tanítók anyagi helyzetének javításán — igazán oly sokat tett a tanítók anyagi érdekében is, hogy sok, nagyon sok iskolafentartó közeg példát vehetne róla. Még a felekezeteknek is segítségére sietett s hol a fizetéskiegészítéssel, hol a korpótlékkal igyekezett enyhíteni az országos tanítói nyomort. Hány iskolafentartónak jutott volna eszébe korpótlékról gondoskodni, ha ezt az állami törvények nem szabják elibe? És még hány helyen adta meg az állam maga a felekezet helyett is a korpótléket?!

Az 1899. évi kultusz-budgetből 250 állami tanító részesül fizetésemelésben. Az állami tanítók most 400, 500, 600 és 700 frtos fizetésben részesülnek, szolgálati idejük szerint. Az igaz, hogy ezek is nyomoruságos számok más, hasonló kvalifikációval bíró hivatalnokok, vagy alkalmazottak javadalmazásával szemben; de ha mégis figyelembe vesszük, hogy az állami tanítók többnyire faluhelyen laknak, hol sokkal olcsóbb az élet, elmondhatjuk, hogy jobb helyzetük van, mint a városi tanítóknak, kiknek sokkal drágább viszonyok között kell megélniök ugyanannyi, vagy sok esetben kevesebb fizetésből. Miskolcz

különösen oly drága hely, hogy vetekedik drágaság tekintetében akár Budapesttel, s ily drága helyen legtöbb tanítónak 500—600 frtból kell nyomorognia. Például szolgálhatna a helybeli ág. ev. egyház is, mely már részben belátva a kor intő szavát és követelményét, minden tanítójának 800 frtra s 240 frt lakbérre emelte fizetését. Hát nem gavallérabb és méltányosabb-e az állam sok más iskolafentartó közegnél? (Tisztelet a kivételeknek.) Hát még azok a kedvezmények, melyeket a maga tanítójának ad? Hogy mást ne említsek: a vasuti kedvezmény is nagy előny, mit a felekezetiiek egyáltalán nem élvezhetnek.

Megvallva az igazat: nagy kitérést csináltam, mert nem azért fogtam tulajdonképpen tollat, hogy cikkíróval én is versenyre keljek a panaszbán; de hát csakugyan olyan ez a tanítói ügy, hogy ha bolygatni kezdi az ember, okvetlen panasz lesz a vége. Mindezt mi a szegénységet, nyomort elviseljük; küzdünk és fáradunk nehéző pályánkon, de azt már nem tűrhetjük szó nélkül, hogy szemünkbe kiáltás: *Te éhező tanító!* Ha szegények is vagyunk, azért még éppen nem éhezünk.

Nem mondhatom, hogy rossz indulat sugallatát követte volna cikkíró, mert van abban a cikkben sok jóakarát a tanítók ügye iránt; de hát *olyan czimrel* és alakban van feltalálva, hogy bizony elmondhatja rá minden önértetes tanító: *adtál uram segítséget, de nincs benne köszönet!*

Csiky Béla.

*

Csiky Béla ur fenti cikkére csak röviden válaszolunk.

A társadalom minden osztályánál nagyra becsüljük azokat a férfiakat, a kik állásuk, hivatáskörük tekinté-

TÁRCZA.

Művelzet falun.

Irta: *Herboly Ferencz.*

— Jó reggelt kívánok ifju uram! — állít be hozzám az udvarra a kisbíró.

— Adj' Isten! No, mi jót hozott Sándor?

— Hát kérem, jót; az este jöttek ketten.

— Én arról már megint nem tehetek, de hát kik azok a ketten?

— Színészek kérem azok egész végig; de ha nem mondták volna is, hogy azok, mindjárt tudtam volna, mert olyan vándorlegény-félék, csak hogy le vannak borotváltva.

— No, és mit akarnak?

— Mit, hát játszani, komédiázni.

Többet nem mondhatott, mert párbeszédünket nagyhangú köszöntés zavarta meg:

— Szerencsés jó reggelt kívánok, alázatos szolgálja!

Elég jó képű, habár nagyon sápadt arcú két fiatal embert láttam magam előtt levett kalappal. Bizony régóta nem cserélhettem inget, nadrágjuknak alja is kirojtosodott, de azért nem hiányzott náluk a frakk, igaz, hogy kimondhatatlan színű volt mindkettő-

jüké, — a czilinder, a kaucuk-gallér, no meg, — uram boesá, a czvikker.

A köszönés után nagy lélekzetet vetek s szörnyű sebességgel hadará el az egyik:

— Megengedi a tekintetes ur, hogy legalázatosabb tiszteletünket teheszük a tekintetes urnál? Én Erszényes Károly vagyok, a nemzet napszámosa, drága, édes hazai magyar nyelvünknek művelője, a nemzeti színészet lelkes és — különben remélem, majd meg méltóztatik róla győződni, nem dicsekvésből mondom, — hivatott szolgálja. Sugár igazgató ur még csak holnap fog elindulni T. városból, mi az ő társulatából valók vagyunk kedves kollégámmal, Haraszi Gyulával együtt s azért jöttünk előre, hogy hirnevét egy pár előre rendezett előadással Apátiban megállapítsuk. Remélem lesz szerencsénk!

Ezzel átnyujt egy irással telt ivet, — s a mily hirtelen ott termett, ép oly hirtelen el is távozott.

Engem az alak, no meg a remek ékes-szólás annyira elbűvölt, hogy egészen magamon kívül voltam és bámulva tekintgettem, hol a kisbíróra, hol meg a papírra.

— No ugy-e mondtam — szólalt meg e közben a kisbíró — tegnap este is alig

győztük hallgatni a korecsében, hogy a ferslag üsse meg a komédiását, ezek tudnak ám beszélni, hát még majd a kunsztok, a miket estére csinálnak, milyenek lesznek!

Szétnyitván a papírt és azon szórul szóra ez vala olvasható:

Szinlap.

A m. t. közönségnek ezennel b. tudomására hozzuk, hogy Tekintetes Sugár Aladár, színigazgató Ur a napokban Apátiba lesz érkezendő, hogy a község érdemes polgárait és m. t. tek. urait remek darabok előadásával gyönyörködtesse, valamint ebből kifolyólag a hazafias szellemet ápolja s a nemzeti összetartozást fokozza; nehogy azonban csak gyengén támogassa őt, a n. é. közönség, a mi a m. t. közönségre nézve nagy mulasztás, ő reá nézve pedig szörnyű veszteség lenne, annak okáért megbízott bennünket, hogy előre eljőnnénk és társulatának játékunkkal már előzetesen is jó hirnevet szerezzünk, azért ma előadást tartunk. Szinre kerül:

Káin és Ábel.

Gyönyörű és tanulságos bibliai történet, mely színpadon előadva sokkal nagyobb hatást gyakorol, mint annak könyvben bár hányszor való olvasása. Hely a nagyvendéglő udvarában lévő erre a czéla elkészített helyiség. Kezdeté este 6 órakor, ülőhely 8 kr., állóhely 4 kr.

tély, tisztességét védelmükbe veszik. Csiky ur is — a mikor czikkének megírásához fogott — azt hitte, hogy neki a tanítói állás tekintélyét kell megvédenie azzal a keserű váddal szemben, hogy vannak ebben a szégyen országban „éhező tanítók”. Csak-hogy Csiky ur úgy járt ám, mint az a hiu asszony, a ki az arcán támadt sebet szépségflastrommal igyekszik eltakarni.

Ne leplezzük, ne takargassuk a mi sebeinket! Mi elhiszszük és tudjuk is, hogy Csiky ur *nem éhez*, a többi miskolczi tanítók *sem éheznek*. De százat mernénk tenni egy ellen, hogy Borsodvármegyében, Gömör, Abauj és Zemplénben is találunk nagyon sok olyan tanítót, a ki *éhez*.

Ha Csiky ur saját czikkének állításait a józan gondolkodással összehangzásba hozni megkísérelte volna, önmagától is rájött volna arra a helyes konzekvenciára, hogy csakugyan *vannak éhező tanítók*. Csiky ur ugyanis szintén elismeri, hogy az állam *koldus-alamizsnát osztogat*, hogy enyhítse „a tanítói nyomor”. Mi következik ebből? Az, hogy a tanítók — Csiky ur szerint — nyomorban élnek. Mi az a nyomor? A szenvedésnek, nélkülözésnek és inségnek legvégső foka. A hol *nyomor* van, azt legelső sorban megérzi a — *gyomor*. A ki nyomorban él, az nem ehetik mindig annyit, a mennyi a rendes táplálkozásra szükséges; mert ha annyit ehetik, akkor nincs nyomor; a ki pedig nem táplálkozhatik mindig rendesen, *az éhez*. Szóval a nyomor és az éhség mindig együtt jár és így a ki azt állítja, hogy a tanítók ugyan nyomorban élnek, de nem éheznek, az nem mond igazat.

Vegyük le tehát azt a szépségtapaszt a tanítók sebére, azért a nyilt sebért a tanítók nem pirulhatnak. Ha

a tanítók éheznek, az nem a tanítók szégyene, hanem szégyene az államnak, szégyene a kormánynak, melyet Csiky ur minden igaz ok nélkül anynyira fölmagasztal.

A czikkirő.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Április 26-án: A kézbesíthetlen és fölös árúk előrvezése a gömői pályaudvaron d. e. 9 órakor. — A diósgyőri m. kir. vas és aczelgyári kerékpáros egyesület első évi közgyűlése a vasgyári vendéglő nagytermében. — A borsodmegyei nőegylet évi rendes közgyűlése d. u. 3 órakor Xivkovich Emilné úrnő lakásán.

Április 30-án: Értekezlet d. u. 3 órakor a megalakítandó filharmonikus zenekar teendői felől a zeneakadémiában. — A borsodmiskolczi bicikli klub évi rendes közgyűlése d. e. 11 órakor a város-haza nagytermében.

Május 3-án: Lóvásár tartva a Miskolczon állomásozó 7. sz. állandó lovatöbízottság által.

Május 7-én: A miskolczi asztalos ifjuság táncszal egybekötött műkedvelői előadása a Seper-szálló nagytermében.

Június hó 3-án: Az iparos ifjusági önképző és olvasó egyesület zártkörű tavaszi táncvizsgálma a a lövölde-népkert helyiségében.

Június 14-én: Gyapju-vásár a miskolczi Hitelintézet áru- és terményesarnokaiban.

Takarékpénztárak közgyűlése.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara által kezdeményezett és a vidéki takarékpénztárak ellen felhozott vádakkal szemben állást foglalni hivatott értekezletet vasárnap délelőtt, illetve délután tartották meg a Borsod, Gömör és Heves vármegyékbeli érdekelt pénztáraitól kiküldöttjei és megbízottjai nagyszámu hallgatóság érdeklődése mellett a kamara nagy tanácsstermében. A kamara területén levő összesen 33 pénztárat közül a 27 legtekintélyesebb takarékpénztár volt képviselve. Megjelentek: Mezőesáthi takarékpénztár: Koller Ferencz könyvelő. 2. Mezőkeresztesi takarékpénztár: Huszthy Béla elnök. 3. Mezőkövesdi takarékpénztár: Dr. Tarnay Gyula elnök. 4. Miskolczi Takarékpénztár: Dr. Csáthy Szabó István vezérigazgató, Bartányi Gyula

titkár. 5. Hitelbank: Koos Soma vezérigazgató. Dr. Genesi Samu jogtan. 6. Hitelintézet: Lichtenstein József elnök, Popper Károly ügyvezető. 7. Takarékegyelet: Grünfeld Sándor alelnök, Mikuleczky István titkár. 8. Borsodmegyei takarékpénztár: Harangi Menyhért elnök, dr. Engel Arnold jogtanácsos. 9. Jolsvai takarékpénztár: Hofmann Miksa igazgató, Czibur Emil felügy. biz. tag, Flentisz Andor főkönyvelő. 10. N.-rócsei tkpénztár: Dr. Szentpáli István. 11. Nyusztai takarékpénztár: Perjessy László fel. biz. elnök. 12. Putnoki tkpénztár: Fekethe Nándor vezérig., Farkas Gyula titkár. 13. Rimaszombati tkpénztár: Kishonti Gyula elnök. 14. Gömörmegyei nép- és iparbank Rimaszombat: Baksay István elnök. 15. Gömörmegyei takarékpénztár és hitelbank, Rimaszombat: Dr. Fodor Béla, dr. Szeles Ödön ig. tagok. 16. Tornallyai takarékpénztár: Nagy Pál vezérigazgató. 17. Hevesmegyei takarékpénztár Eger: Imre Miklós elnök. 18. Egri kereskedelmi és iparhitelintézet: Eliássy Ferencz főkönyvelő. 19. Hevesmegyei agrár takarékpénztár Eger: Kanitz Dezső vezérig., Gottfried Albert főkönyvelő. 20. Egri takarékpénztár: Ringelhann Imre ig. tag. 21. Gyöngyösi takarékpénztár és hitelintézet: Rezsutsek János igazgató, dr. Polgár Sándor jogt. 22. Gyöngyösi bankrésztvénytársaság: Kozmári János vez. ig. Makra Géza ig. tag. 24. Gyöngyösi kereskedelmi és gazdasági bank: Spitzer László ig. elnök, Hám Gyula jogt. 25. Hatvan vidéki takarékpénztár: Sternberg Albert ig. tag. 26. Heves város és vidéke takarékpénztára: Spitzer Vilmos ig. tag. Czeizler József könyvelő. 27. Tiszafüredi takarékpénztár: Szekerka Miklós vezérig., Kovásy Kálmán ig. tag.

Az ülésen *Radvány* István kamarai elnök elnökölt, a jegyzőkönyvet *Sugár* Ignác h. titkár vezette. Elnök üdvözölte a megjelenteket és megnyitotta az ülést azzal, hogy tiltakozását fejezte ki a felhangzó vádak ellen.

Erdemben először Lichtenstein József szólalt fel. Szépen megírt beszédben ismertette az ország pénzügyi történetét, viszonyait, állapotait, s takarékpénztárak pénzügyi műveleteit, nemkülönben a már ismeretes vádak és az ezekből levont azon konkluzióját, hogy nincs reformra szükség. Ezen általános szempontu előterjesztéshez pár-

Hazafiui üdvözléssel a n. é. közönség számos látogatásáért esdenek:

Erszényes Károly m. p.

Haraszi Gyula m. p.

mint T. Sugár igazgató Ur előhírnökei.

Háromszor is átolvastam a szinlapot, mert az igazat megvallva, ilyet még nem láttam, azután zsebre dugtam s indultam sétámra.

A két színész ezalatt bejárta már az egész falut, sok helyen kétszer is voltak s mire én az utcára értem, az egész népség egyébről sem beszélt, mint az esteli műélvezetről.

Fél hatkor már tele volt a nagy koresma udvara, a falu apraja-nagyja ott volt s nem vették tekintetbe, hogy az udvarról ugy is láthatja bárki ingyen is az előadást, hanem minden szó nélkül lefizették a 4 krt. Még az öreg apát ur sem restellett köszvényes lábával lejönni. Ő egy forintot fizetett.

A kocsiszin 3 oldalán hordókra tett s lepedővel leborított deszkák képezték az ülőhelyeket, ezeket az intelligencia s egy-két jómódu gazdaember, bíró, esküdtek stb. foglalták el. Az álló publikum meg a szalmakazalokra, háztetőre, fákra, kerítésre, kapura s a kutyáira telepedett le. A kiknek ilyen kényelmes hely nem jutott, azok nagy bölesen az ülőhelyeken lévőknél hátra tá-

maszkodtak. A színek 4-ik, a kert felé néző oldala ponyvával volt elzárva.

Pontban 1/47-kor megszólalt a háttérben a csemetyü s az egyik szereplő személy megjelent saját öltözetében, kezében egy kis esomaggal.

— Ez alighanem Ábel, — mondá a háttérben nehezedő Magyar Mihály gazda.

— Miről ismeri meg kend? — kérdé szomszédja, Molnár József.

— Hát nem látja kezében a pakkot? Abban van a nyul, a mit majd fölálloz.

Nem nyul az, — javítá ki Mihály.

— De hátha Káin az? — vélekedék egy harmadik.

— Mit tud maga? — szól szigoruan Mihály gazda — maga pusztán nevelkedett. A színész oda állott középre s valami fohász-félét mondott, azután megköszönte Istennek jóságát.

A közönség bámulva hallgatta, csak Mihály bácsi jegyezte meg, hogy már akkoris ilyen sarkatlan cipőben jártak a komédiások?

Egyszer csak nagy mozgolódás, Káin jött sietve, egyik kezében valami táskaféle, a másikban meg egy nagy léczdarab. Mihály gazda ezt sem állhatta szó nélkül:

— Nem mondtam, hogy ott jön Káin?

Legalább ez majd fog áldozni is, azért hozza azt a léczet, abból rak tüzet, abban a zacskóban meg bizonyosan a rostaalja buza lesz.

A mint Káin a szinpadra lépett, elkezdett Ábelre szörnyen kiabálni, föl is emelte a léczet, rá is akart ütni már, midőn közbeszólt egy öreg:

— Agyon ne üsse ám az ur az öcsését!

De annak ugy kell lenni, — veté oda Mihály.

Káin ugyanesak ütött, de Ábel félreugrott az ütés elől s a mint Káin másodszer is ütésre emeli a léczet, Ábel nem veszi tréfára a dolgot, hanem puff! kiugrik a szinból s be a kertbe, Káin utána. Mi csak vártunk-vártunk, de a színészek nem jöttek!

Ezek bizonyosan agyonverték egymást valahol a kukoriczák között — szóval meg egy kis idő múlva Mihály bácsi.

— Nem bántották biz' azok egymást egy ujjal sem, kiált a koresmáros szolgálja, ki épen luczernát hozott a kert alól, — hanem ott futnak a kertek alatt.

Lett erre nagy méltatlankodás s azóta, ha valaki bevert fejfel akar távozni Apátiból, csak annyit kérdezzon meg: Mikor lesz kendteknél szinház? Az bizonyosan nem menekül meg oly könnyen, mint az a kétszínész, aki ily ügyesen csapta be egykor a jó apátiakat.

tolólag szólaltak fel Rezutsek János (Gyöngyös), Spitzer László (Gyöngyös) és Dr. Tarnay Gyula (alispán).

Ezután a részletes tárgyalás került sorra, azon kérdőpontok nyomán, melyeket már lapunk előbbi számában közöltünk.

1. Az igazgatósági szervezetnél Dr. Csáthy Szabó István szólalt fel: a mai szervezetet jónak tartja, de nem ellenzi a felelősség megszűrését.

2. A felügyelő bizottság kérdésénél Dr. Szeles Ödön (Rimaszombat), Imre Miklós (Eger), Spitzer László (Gyöngyös), Dr. Engel Arnold (Miskolc), Rezutsek János (Gyöngyös), Hanisz Imre (Gyöngyös), Kanitz Dezső (Eger), Koos Soma (Miskolc), Hoffman Miksa (Jolsva), Gottfried Albert (Eger) és Szekerka Miklós (Tisza-Füred) több kisebb nézeteltéréssel mindazt hangoztatták, hogy a felügyelő bizottság mai szervezete teljesen jó, reformra és különösen állami ellenőrzésre nincs szükség.

3. A mérleg felállítása tekintetében Harangi Menyhért (Miskolc), Perjessy László (Nyustya) és Kanicz Dezső (Eger) teljesen megfelelőnek és kielégítőnek tartják a keresk. törv. idevágó rendelkezéseit.

4. Az ellenőrzési szervet és szervezetet illetőleg Lichtenstein József (Miskolc), a statusquo fenntartásának a híve, több kisebb eltéréssel ugyanazt vallják Csáthy Szabó István (Miskolc), Koos Soma (Miskolc), Dr. Szeles Ödön (R.-Szombat), Makra Géza (Gyöngyös), Spitzer László (Gyöngyös). Egy-némelyikük pártolja a kisegítő pénztart. is.

5. Az alaptörvény nézve Dr. Engel Arnold (Miskolc), nem kívánja a törvényhozás beleavatkozását. A mostani állapotokat kielégítőnek tartja.

6. A tartaléktörvény nézve Mikuleczky István (Miskolc), nem látja okadatoltnak a törvényes kényszert, miután e kivételnek ugyanis elég van téve. Rezutsek János szerint (Gyöngyös), nem volna addig osztalék adandó, míg megfelelő tartalékalap nincs. Dr. Szeles Ödön (R.-Szombat), Szekerka Miklós (T.-Füred) és Kanitz Dezső (Eger) ellenzik ezt.

7. A takarékos betétek kérdésében Lichtenstein József (Miskolc), ellenzi a korlátozást, ellenben helyesnek tartaná egy betétközlő alakult bizottság részéről való ellenőrzést. Spitzer László (Gyöngyös), Kanitz Dezső (Eger), Makra Géza (Eger) hozzájárulnak az első részhez, a másodikat, az ellenőrzést azonban ellenzik, mint kivételment. Perjessy László (Nyustya), szükségesnek tartaná a törvényhozási intézkedést.

8. A váltószámításnál és visszleszámitolásnál Dr. Csáthy Szabó István (Miskolc), több kevesebb reformjavaslat mellett Makra Géza (Gyöngyös), Dr. Szeles Ödön (Rimaszombat), Kanitz Dezső (Eger), Spitzer László (Gyöngyös), Hoffman Miksa (Jolsva), Dr. Engel Arnold (Miskolc), nem tartanak szükségesnek új elvet, miután a mai állapotok kielégítők.

9. A jelzalog kölcsöntulajdonlásánál ennek mai berendezését pár kivétellel valamennyi felszólaló jónak s megfelelőnek tartja.

Ezzel a kérdőpontok letárgyaltatván, elnök felteszi a kérdést, hogy szükségesnek látják-e a megjelentek egy országos értekezlet megtartását. Többen szólnak e kérdéshez, valamennyien ellenezvén azt, mint szükségtelent. Miután még Kanitz Dezső (Eger), az egybegyűltet köszönetét és elismerését fejezi ki a kamarának, elnökének és titkárnak és miután az elnök hasonlóan megköszönte az érdeklődést, véget ért a d. e. 10 órakor kezdődő s d. u. fél 6 óráig tartó nagyfontosságú értekezlet.

— **Képviselőválasztó adóhátralékosok.** A törvény eddig — mint már többször megírtuk — úgy intézkedett, hogy ki előző évi adóját április 15-ig ki nem fizeti, azt az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékébe nem veszik föl. — Az új éra most elég szabadelvéen megváltoztatja a törvénynek azt az intézkedését. A képvise-

lőház igazságügyi bizottsága ugyanis a kuriai bíraskodás dolgában tanácskozást tartván, Plósz Sándor igazságügyi miniszter és Széll Kálmán miniszterelnök felszólalása után elhatározta, hogy a 141-ik paragrafust — mely szerint az adóhátralék nem szolgálhat a választói listából való kihagyás okául — a törvény kihirdetése után azonnal életbe léptetik. A belügyminisztert fölhatalmazták, hogy hivatalból való póttösszeírás dolgában esetleg szükségessé válható intézkedéseket már most jegyezze meg. E szerint már a jövő évre összeállítandó listába fölveszik azokat is, a kiknek adóhátralékaik vannak.

— **Hock János matinéja,** melyet a Korona-szálló disztermében május első felében fog megtartani, közönségünk minden rétegében nagy örömet keltett, különösen pedig a hölgy közönség várja őt osztatlan örömmel, mert felolvasásával, melyet két év előtt a kath. nőegylet ünnepélyén tartott, a szó szoros értelmében magával ragadta a hölgyeket. A matiné napja és órája még elhatározva nincs, arról a közművelődési és muzeum-egyesület a közönséget idejében fogja a helyi lapok és falragaszok útján értesíteni.

— **Halálozás.** Városunk egyik köztisztelőben élt matronája: özv. Nagy Istvánné szül. Szalay Borbála asszony e hó 22-én életének 82-ik évében jobblétre szenderült. Temetése hétfőn délután nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békében!

— **Búcsú.** Tóth Béla miskolci ev. ref. segédlelkész, a kit a harsányi egyházegyhangu lelkesedéssel lelképásztorává megválasztott, mult vasárnap mondta el búcsú beszédét az avasi templomban. Az általános tisztelt és szeretett lelkész beszéde mélyen megindította a gyülekezet minden tagját, a kiknek fájdalmasan esett, hogy a kitűnő képzettségű s páratlan jó modoru fiatal lelkészről immár válniok kell. A válaszfájdalmát azonban enyhítette az a tudat, hogy az ifju lelkésznek Harsányba való eltávozására az ő előmenetelének útjával szolgál. Tóth Béla a gondjaira bízott harsányi egyházban jövő vasárnap, azaz április 30-án tartja beköszöntő beszédét, melyen az egyházmegye papi testületén kívül Miskolcra is nagyon sokan jelen lesznek.

— **Filharmonikus zenekar.** Folyó hó 22-én d. u. 4 1/2 órakor Soltész N. Kálmán polgármester meghívása folytán városunk dilettáns muzikusai a városházán értekezletet tartottak, a melynek egyetlen tárgya volt, vajjon nem volna-e városunkban egy dilettáns zenekar létesíthető, a melynek célja a magasabb zene művelése volna. Az értekezlet élénk eszmecsere után egyhangulag kimondotta, hogy városunk zeneművelőit összegyűjtve a zenekart megalakítják és működésüket a közművelődési és muzeum-egyesület keretébe illesztik be. Az értekezlet a további teendőket f. hó 30-án d. u. 3 órakor a zenekadémiában fogja megbeszélni.

— **Tíz éves találkozó.** Kohányi Gyula beregszászi kir. tanfelügyelőségi tollnok lapunk útján fölkéri mindazon volt osztálytársait, a kik vele együtt 1889-ben a miskolci ev. ref. főgimnáziumban tettek érettségi vizsgát, hogy vele cimüket tudatni szíveskedjenek.

— **Exhumált holttest.** Előbbi számunkban már hírt adtunk arról, mily módon akarta meggyógyítani Megyeri Mari gyomorbajos gyermekét. Üvegport adott be, a mitől aztán meg is halt a gyermek. Eltemették, valaki azonban feljelentette az anyát, mire tegnapelőtt a kis holttestet exhumálták, minek folyamán tényleg üvegrészeket találtak a gyomorban. A vizsgálat folyik.

— **Enyhítsünk a nyomoron** ez cikünkben felhívtuk városunk nemeslelkű hölgyeinek figyelmét a pár nap előtt özvegyen, betegségben és kis kora gyermekekkel hátrahagyott Iváncsics Györgyné nyomorával szemben. Kérlemünknek, melynek egyedüli célja az volt, hogy a társadalom ne hagyja éhenveszni az önhibájukon kívül szerencsét-

lenül járt özvegyet és árvákat, már eddig is meg volt a szép fogantatja, amennyiben az elmúlt szombat délelőttjén egy magát megneveztetni nem akaró, nemes szívu hölgy cselekedje által 10 koronát küldött a szegény család segítségére, mit mi nyugtatvány ellenében azonnal át is szolgáltatunk. Vasárnap Mártha Gézané, tegnap pedig Hradil Lajosné úrnők élelmi szerekkel látták el a családot. Lapunk zártakor P. M. urnó szintén 1 frtot juttatott szerkesztőségünkhöz. A legnemesebb cselekedetet gyakorló ismeretlen nagylelkű hölgynek, valamint utóbbiaknak, a segélyezett nevében is legőszintébb köszönetünket nyilvánítjuk.

— **Elfogott fosztogató.** Veszélyes fosztogatót fogott el a napokban a rendőrség Fodor Erzsébet, férj. Germuska Andrásné személyében. Nevezett cukorral és más egyéb aprósággal magához csalogatta az utcán sétálgató vagy játszódó leánygyermekeket s eközben kiszedte fülbevalóikat. A napokban is két kis leány fülbevalója esett áldozatul, a kis lányok azonban másnap felismerték, mire a rendőrség elfogta. Eleintén tagadott, később azonban beismerte tettét, mire átkísérték az ügyészséghez. A megkerült fülbevalókat visszakapták a lányok szülei.

— **Lóvásár Miskolcra.** A cs. és kir. 7-ik sz. állandó lóvásár-bizottság május hó 3-án lóvásárt tart és pedig a szokásos lóvásártól azon lényeges eltéréssel, hogy ez alkalommal a bizottság 3 éves csikókat fog vásárolni és azokat azonnal átveszi. Ezen 3 éves csikóknál következő minőségű szükséges, u. m.: 1. Minimális mérték 157 cm. 2. Hátsó lábánál fivánatos termet, jó vér, korrekt járás. 3. Kilátás arra, hogy az illető csikóból egy év alatt tisztí, illetőleg kitűnő altisztí ló váljék. 4. Származást hitelesítő adatok.

— **Szerencsétlenül járt béres.** Varga Mihály, mint béres volt alkalmazva gróf Vay Tihamér felső-vadászti uradalman. Tegnapelőtt, mikor a földesúr hazajött s kifogta a járomból az ökröket, az egyik megvadult, nekiment Vargának s oly szerencsétlenül öklelte fel, hogy jobb szemét kiszúrta és szarva egész az agyvelejéig hatolt. Rögtön beszállították a miskolci kórházba.

— **Megvágta a nyakát.** Darab János 52 éves m.-kövesdi csizmadia mester megunt az életét, mert felesége nemrégiben ott hagyta; buskomorságba esett és végső elkeseredésében 22-ikén dikicscel, majd beretvéval megvágta a nyakát. Súlyosan megsérülve hozták be Miskolcra.

— **Mikor a gyermek egyedül van.** Oláh Mariska 13 éves leányt a Felső-Gordon-utca 31. számú házában szülei egyedül hagyták, hogy őrizze otthon a házat, míg ők egyik ismerősök temetésén résztvesznek. A kis Mariska őrizte a házat. De hát őt ki őrizte a fenyegető veszély ellen?... Senki! Pedig a veszély ott ólalkodott körülötte egy vad cigánylegény személyében, a kinek lényéből az adáz szenvedély kiölte az embert. Az állati indulat által fölhevült legény berontott a házba, rárohant a védtelen kis Mariskára és összetörte, összetépte őt irtalmat nem ismerő kegyetlenséggel... A vergődő kis leányt szülei ápolás végett bevitték a miskolci köz-kórházba.

— **Megőrült.** Domenyik János s.-a.-új helyi lakos, a feletti elkeseredésében, hogy felesége őt megcsalta, megőrült. Mint veszélyes beteget behozták a kórház élő-haltai közé.

— **Szörnyű atrocitások Reb Menachem szótárából.** Mind rád szálljon az az áldás, a mit a Kandia-utczán átvonuló katonaság naponként kíván a polgármester fejére a feneketlen sárnak miatta. — Ledjél te miskolci csizmadia-inas és a Kandia-utczán keresztül válladon cipeljed te a csizmákat eladni a csizmadia-szinbe. — Addig huzzanak a tied fogad, míg a Kandia-utca kikövezése megkezdődik!

— **A hírlapbélyeg eltörlése.** A Magyar Lapkiadók Országos Szövetsége bizottsági ülést tartott vasárnap Győrben, a hol is *Zilahi* Simon elnök örömmel jelentette ki, hogy a pénzügyminiszter budgetbeszédében a hirdetésbélyeg eltörlésének kérdéséről kedvezően nyilatkozott. Amit a szövetség megalakulása előtt sok évig hiába hangoztattak, s ami bevehetetlen várnak látszott, most a miniszter kedvező nyilatkozata után bizonyosan meg fog valósulni. Tisztában van a miniszter, hogy a hirdetés-bélyeget el kell törölni, mert ő és a parlamentben fölszóalók úgy fogták föl a dolgot, hogy az eltörléssel keveset károsodnék az állam. A külföldön a kereskedelmi viszonyok a szabad sajtó útján lendültek föl. Hirdetési bélyeget a világ egyetlen országában sem fizetnek, csak nálunk. Az államháztartásra vajmi csekély előny háramlik azzal az óriási előnnyel szemben, amit a kereskedelem föllendülése hajtana, ha eltörölnék a bélyeget. A miniszter ezt belátta s kijelentette a Házban, hogy a bélyegkérdést reformálja, ami nyosan az eltörlésre visz.

x **Május hó 1-ig való telepkiürítés miatt** (a Zöldfa háta mögötti Braun Armin-féle házban a volt Kiss Gyuláné kaszárnyában) a **legjutányosabb áron eladók** — mindenféle deszka építési anyagok, ajtók, ablakok, kövek, téglák, fák, vasneműek, asztaldarabok, kéménykalapok, tüzfalak, fedő-kifolyó és faragott kövek, ajtófelek, tölgyfák stb. — Bővebbet *Blau Emil festő Mindszent.*

China Miskolczon.

Még aztugyan nem döntötték el, megyünk-e Chinába második „hon“-foglalni, annyit azonban bizonyosan mondhatok, hogy ha mégis megtörténik, abban a miskolcziaknak lesz az oroszlanrészüik. Hogy is ne, mikor városunknak egy kitünő tolforgató polgára nemrégiben a „Mezőturi Hírlap“-ba mondta meg, hogy igen is menjünk Chinába; a napokban pedig Miskolcz város egyik képviselője, Szemere Attila fejtette ki az odamenetel szükségességét a „Budapesti Napló“-ban. S hányan vannak még Miskolczon, a kik a névtelenség homályába burkolózva bár, de szintén ajánlgatják Chinát? Sőt — nem mondom sokat — de egész Miskolcz China-lázban van. Kávéházban (különösen a vasárnapi hűvös estén) a theázis alkalmával azzal vigasztalagatták magokat az emberek, hogy Chinába majd olesóbban és jobb theát fognak inni; Orpheumban egy-egy excentrique énekesnő szívet és még jobban szemet gyönyörködtető „mutatványai“-nak láttára sokan azt hangoztatták, hogy az Orpheumnak Chinába telepítése által sokkal hamarabb foglalhatnánk el Chinát. (Talán ez volna a legelfogadhatóbb mód!) Jó gyermekeket azzal jutalmazták meg a szülők, hogy . . . „ha jól viseled magad ezután is, elmegy Chinába!“ . . . a rosszakat szintén azzal rémitgetik az élénk fantáziájú bonnek és madmoisellek, hogy . . . „ha rosszalkodol, rögtön Chinába küldlek!“ . . . Az élelmes kereskedők már is nagyban hirdetik a legújabb kínai kanavaszt, kínai öltönyt, kínai czukrot, sőt a mandarin narancs is kínai lett pár nap alatt! (Egyedül *Megay* nem hajlandó átváltoztatni az ő kitünő 1 frtos „Bohém“ tortáját chinaivá!) A hova, a merre csak megy az ember, mindenütt csak Chináról hall beszélgetni!

Csaknem kétségbeestem! Kétségbeesésben már-már arra gondoltam, hogy jó lesz valami szecsesszionális kínai egyület alapítani! Nem sikerült! Csak magam voltam egyedül!

Lesújtva, tépelődve haladtam a városnak kínai korzóján; azt hittem, ott legalább a nagy emberáradatban nem fog a fülembé zugni az a kínai invázió megvitatása. Dehogy sikerült! Alig jutottam a színházig, már hallottam, hogy Miskolczon megalakult

az első hazai kínai czopf egyesület (fél fülről arról is tudomást szereztem, hogy a miskolczi köztisztasági bizottságot választották meg örökös tagokul), az egész utcza csak erről beszélgetett. Izgatottságom tetőpontját érte el! Szabadulni óhajtottam attól a kínai kinoktól!

Bementem tehát egy söresarnokba. Helyet foglaltam egy sarokasztalnál. Csakhamar odajött a pinczér.

— Jó napot kívánok, kérem ásssan, mivel szolgálhatok, tetszik talán frissen csapolt chinait parancsolni?!

— De hát meg van maga bolondulva?! . . . Ez mégis borzasztóság, hogy az ember sehol sem tud már nyugton lenni Chinától! . . . Hozzon nekem egy pohár kóbányai sört! . . .

— Ah, azért mégis chinait tetszik parancsolni! értem . . . értem . . .

— Csak maga ne értsen semmihez — fejeztem be a diskurzust és ezzel szétnéztem a vendéglőben. Meglehetősen sokan voltak. Különösen a szomszéd asztal kötötte le figyelmemet. Tekintélyes számú társaság ült együtt, beszélgettek, sőt a mint kivettem, hangosan vitattak valami kérdést. Figyelni kezdtem és megint csak azt kellett hallanom, hogy „China ide, meg China oda!“

Akárhogy is tele voltam már a kínai kérdéssel, meg nem állhattam, hogy jobban meg ne figyeljem a beszélgetést. Igen tanulságosnak ígérkezett. Figyeltem tehát. Sőt papírra is vetettem, a mint következik.

Egy eszmadia mester: . . . De már megengednek az urak, bizony nem megyünk mi Chinába! Anélkül is annyira szegények vagyunk, hogy . . .

Egy dologkerülő ficsur: De hisz Önök, mint mondják 999-en vannak Miskolczon és ha pl. azok fele Chinába megy, az itthoniak egész szépen megélhetnek majd s azoknak is, a kik kimennek, jó dolguk lesz, mert daczára, hogy az „intelligens kultura“ szerint (műveltül akart beszélni az ipse) a mi kínai barátaink nem viselnek eszmat, de — mint Szemere mondja a gyufáról — a eszmat is hamar megkedveltetnék velők és akkor . . .

A eszmadia: Nem ért maga ahhoz! Először is kérem szeretettel, nem 999, hanem már csak 200 körüli eszmadia mester van Miskolczon. Másodszor, ha csak ily módon akarnak segíteni a kisiparos baján, úgy inkább el se kezdjék, mert nem igazán akarnak, különben segítenének bennünket idehaza, azáltal, hogy megvédenének bennünket. És hozzá még . . .

Egy kiskereskedő: Az már szent igaz! Ostobaság olyat mondani, hogy ott piacunk lenne, a mikor idehaza sincs. Csak egy példát mondok az uraknak. Itt van épen a gyufa, a mit Szemere ur említ. Soha rosszabb példát nem hozhat fel valaki valaminek a bizonyítására, mint épen ő azt! Itt van a gyufa. Hogy lehetséges az, hogy mi megkedveltesük a mi gyufáinkat a kínaiakkal, mikor a magyarnak se kell! Azt elhiszem, hogy az osztrák gyufát talán vennék. Mert tessék elképzelni, én tudom, az én üzletemben van gyufa, hogy sokkal több gyufát adok én el olyat, a mi Lengyelországból, de különösen a kis Szerbiából hoznak hozzánk, mint magyar gyufát! Hát miért?! Hát azért, mert idehazára sincs elég gyufagyárunk, nem hogy még China részére is csináljunk. De ha már minden áron gyufát akarunk csinálni, csináljunk az ország számára! Persze nem lehet, mert ehhez nincs Magyarországon pénz! Én csak azt mondom, hogy ha már gyufagyárról van szó és a gyufa legmagasabb netovábbja Szemere képviselő ur vágyakozásainak, úgy csináljunk inkább azért a pénzért, a mibe China kerülne nekünk, itthon a magunk számára egy gyufagyárat, mert úgy is nincs elég.

Ficsur: Már akárhogy is van ez az „il-lusztrált“ dolog . . . de nagyszerű ez a kínai sör! . . . én csak azt mondom, a

mit Szemere ur, hogy „de bizony menjünk mi Chinába!“ Hej uraim, micsoda élet lesz ott Fu-Kienbe?! Az ember beáll vagy a „vu-vei-kiau“-k (semmittevők) és a „ta-tan-hui“-k (nagy kések) társaságába (lásd a Szemere-féle szótárt!) és gond nélkül, az édes semmittevésben fogja eltölteni az életét és legfeljebb csak „kés“-elni fog. — vagy pedig egész egyszerűen gyufagyárat alapít az ember Szemerével! Micsoda élet lesz ott! . . .

Egy parasztgazda: Ejnye kedves uram-öcsém! Hát minek képzeled kend az embert?! Magyar-nak-e vagy éhenkórász betyárnak?! Mert ha éhenkórász betyár, ki semmit sem akar dolgozni, mint kend is, az menjen ki, mert nem való közzénk, de a magyar ember már csak maradjon meg itt az országban és boldogítsa a magyart, mert hát, nem tudom, rokona-e az a másik Szemere emennek, de már az megmondta, hogy „nem boldog a magyar“. Nem megyünk hát azért se addig Chinába, míg annyira nem boldog idehaza a magyar, hogy más-hova is elmehet!

Még tovább is beszélgettek, de már elég volt ennyit is hallanom, hogy egy bizonyos képet alkossak meg magamnak erről a kínai kinos kérdéssel. De különben kíváncsi voltam azon két ur véleményére, kik szomszédomban a másik asztalnál ültek s kik szintén nagy figyelemmel hallgatták végig föntiek kínai beszélgetését. Figyeltem és a miket tőlük hallottam, azokat is papírra vetettem. Ime:

Az egyik ur (a ki valami bankdirektornak látszott): No, zo dumm zu sein! Schrecklich! Borzasztó! No freilich! Természetesen, nem értenek az egészhez semmit! Még a legokosabb köztük az a legtisztábban öltözött (a flaszterkoptatóra mutat) az egy gescheiter Kerl! Annak van esze! De hát nem tudják elgondolni, milyen nagyszerű is volna megalapítani az „első kínai-magyar takarékpénztár és hitelbank részvénytársaságot!“ micsoda gscheft! micsoda üzlet volna! és micsoda osztalék! Érti uram, mit jelent ez?! osztalék . . . osztalék, a mi gazdagitaná a magyarokat, gazdagitaná az országot, gazdagitaná az igazgatót, akarom mondani, hogy gazdagitaná az embereket! Mert kérem, ne tessék elfelejteni, hogy China ilyen tekintetekben még nagyon kihasználatlan, még nagyon tapasztalatlan! Ja ja uram! diesbezüglicb lebt China jetzt noch die Kinderjahren! A ki valami lenni akar, az menjen Chinába! Ungarn ist arm, tehát menjen Chinába! En ajánlom, hogy menjen!

A másik ur (a ki máskülönben kormány-párti fokortes volt és a ki a monarchiáért rajong) . . . Igaza van! . . . teljességgel igaza! Monarchiánk nagy hatalom és „hajóink jelenléte okvetlenül szükséges a nagyhatalmi pozíció nyilvánulására (lásd Szemere cik-két) . . . hiába a rang már ezt magával hozza! . . . Sokba is kerül, de hát a magyar mindig lovagias volt és egy pár milliót még elbirunk . . . de meg mint uraságod mondja, ki is fizeti majd magát az expedíció. Bankalapítás, gyufagyár és több ilyen! . . . Helyes, helyes igaza van önnek is, Szemerének is! A ki tekintettel van a monarchikus érzésre és a nagyhatalmi állásra, az menni fog, az pártolni fogja! . . .

Ezek is beszélgettek még tovább, de ebből is elég volt már nekem. A hallottak ott motoszkáltak a fejemben, gondolkodni, elmélkedni óhajtottam felettök, bántott a nagy zaj, eltávoztam.

Az utczai levegő (mely bár elég rossz, de mégis kissé felfrissített; sétálni mentem. Már nem zavart, nem tett idegessé az utczának kínai kérdése, a vendéglőben hallott nyilatkozatok teljesen kijózanítottak. Gondolkodni kezdtem:

— Mi lehet az oka annak, hogy az egyik asztalnál — kivéve azt a flaszterkoptató ingyenélőt — mindegyik ellene szólt a kínai tervnek, míg a másik asztalnál az a

két egyén nagyon erősen is kardoskodtak az expedíció mellett. Végleges megállapodásra nem tudtam jutni. Még egyszer elolvastam tehát Szemerének a cikkét és ekkor . . . ekkor már tisztán láttam, már megcsinálhattam azt az eredményt, hogy:

Azok az emberek, a kik elleneztek, tisztán magyar szempontból fogták fel és mérlegelték a dolgot, vagyis: magyar nemzeti szempontból nem csak hogy nem ajánlatos, hanem egyszerűen nem szabad a mi mostani körülményeink között „expediálni”; a másik asztalnál levők pedig Szemere urhoz hasonlóan a monarchikus elvből és szempontból indultak ki és ezért helyeslik a kirándulást, a mi viszont a monarchikus szó olyan emberek által elfogadott értelem szerint annyit tesz, hogy az a chinai honfoglalás, vagy mi az isten csodája nagyon előnyös a monarchiára vagyis az — oszt-rákokra nézve!

. . . Nos magyarok, érdemes-e, ajánlatos-e nekünk Chinába menni?! . . . Aligha! . . .
Dévényi Miklós.

Szerkesztői üzenetek.

— A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol és kéziratokat vissza nem ad. —

B. L. Jól sejtí. A verseket nem kaptuk meg, azért nem szólhattunk róla az üzenetekben. Szíveskedjék még egyszer beküldeni, de azon czímen, melyen a levelező-lapot.

B. Béla Helyben. Az „igézet” igen jól kezdődik, a vége azonban elejtett és így ha csak át nem javítja, főleg rövidebbre, nem közölhető.

K. I. Az a esernyőbe való kis elbeszélés, úgy a hogy ki van dolgozva, közölhető; nekünk pedig most nincs időnk az átdolgozásra. Szíveskedjék, ha önmaga nem ér rá, az illetővel átdolgoztatni.

„Asszonyom”. „Prima nux prodest” tárczájának a vége annyira elejtett, az egész kidolgozás annyira gond nélkül való, élvezhetősége tudakos (latinos) stílusánál fogva annyira kizártnak tekinthető, hogy jelen alakjában semmi esetre sem közölhetjük. Talán ha nagyobb gondal átdolgozza! . . .

V. O. Budapest. Tírtl ur talán beteg vagy elutazott?! . . . Üdvözlöt!

K. Béla Budapest. A verseket megkaptuk s válogatunk is belőle. Persze nálunk protegálhat valamely verset az a körülmény, hogy akadt valaki, a ki azt jónak vagy éppen kitünőnek találta. Tessék csak ránk bízni. A mi jó és elfogadható, azt közölni fogjuk. A „Kertek alatt” ez. vers dacára, hogy jó és dacára, hogy mi is szeretnénk olyan „habok” lenni, de éppen ezért a kitételért nem közölhető. Egyelőre ennyit. A többiről más alkalommal.

Hirdetmény.

A közegészségügy rendezéséről szóló 1876. évi XIV. tcz. 13-ik fejezetének módosítása tárgyában alkotott 1887. évi XXII. tcz. a kötelező védhímlő oltást rendeli el.

E szerint a szülők gyámok s általában mindazok, kik gyermekekről gondoskodni tartoznak, kötelesek ezeket életüknek első évében, amennyiben valóságos hímlőt ki nem állottak, védhímlővel beoltatni és 12-ik életévük betöltése előtt ugyanezeket újra oltatni.

Az első oltásra kötelezett gyermekek közül azok, a kik helybeli születésűek, idező jegyen lesznek általam az oltáshoz behíva, mely határidőre azokat a szülők, gyámok vagy gondozók pontosan behozni tartoznak. A másutt született oltásra kötelezett gyermekek szülei és gondozói külön idezés bevétele nélkül tartoznak gyermekeiket valamely oltási napon az oltáshoz behozni az első, valamint az újra oltások május hó 3-án kezdődnek, miről a szülőket, gyámokat és gondozókat azzal is értesitem, hogy az oltás mindenki részére ingyenes, s hogy ezen ingyenes oltások a városi orvosok által minden hét szerdai és szombati napjának d. u. 4 órájkor a városháza nagytermében fognak eszközöltetni.

Értesitem továbbá arról, hogy a gyermekek magánorvosok által is beolthatók, ezen körülményt megelőzőleg valamely oltási napon az oltó bizottságnak a szülők bejelenteni, s az oltást teljesítő magánorvostól nyert bizonylatot ugyanott bemutatni tartoznak.

Az első és újraoltásra kötelezett gyermekek oltás után 8 napra az oltás helyén az oltó orvosnak bemutatandók, s ha az oltás sikertelen maradt volna, az nyomban ismétlendő.

A ki ezen kötelezettségnek meg nem felel, 50 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetetik. A ki a gyermek beoltására van kötelezve, ha ebbeli kötelezettségének eleget nem tesz, a hatóság által ugyancsak 50 frtig terjedhető bírsággal fog büntetettetni. És ha kötelezettségüknek újabb meghagyásra sem tenne eleget, a bírság 300 frtig emelhető fel.

Figyelmeztetem tehát a szülőket, gyámokat és általában mindazokat, kiknek felügyelete alatt oltásra kötelezett gyermekek vannak, hogy az ezen hirdetményben felsorolt kötelezettségüknek pontosan eleget tegyenek, nehogy mulasztásukat a törvény szigorával legyek kénytelen büntetni.

Miskolcz, 1899 április 18-án

Soltész Nagy Kálmán,
polgármester.

Hirdetmény.

Gutman József miskolczi lakos kézi zálogkölesön üzletét a folyó évi április hó 6 és 7-én tartott nyilvános árveréssel beszűntette.

Midőn e körülményt a közönségnek tudomására hozzuk, felhívjuk az érdekelteket, mikép ha a fentnevezett volt zálogüzlet tulajdonos ellen panaszaik, vagy követelni valók volnának, hogy ezeket a folyó évi április hó 25-től május hó 25-éig bezárólag a városi számvevői hivatalnál jelentsék be, mert ezen idő letelte után a 3000 frt biztosítéki összeget Gutman Józsefnek kiadjuk.

Miskolczon, 1899 évi április hó 21-én.

a városi tanács:

Soltész Nagy Kálmán,
polgármester.

V. 248/2
1899. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolczi kir. váltó törvényszék 1511/899. sz. végzése által **Tözsér Terézia** boldvai lakos javára **Kis József** és neje **Szücs Julianna** szentpéteri lakosok ellen 147 frt tőke, ennek 1899. évi február hó 4-ik napjától számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 29 frt 95 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 308 frtra becsült házbutorok, ágynemű és szekérből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 248/2/1897 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis S.-Szentpéter városában alperes lakásán leendő eszközésére **1899. évi május hó 8-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szentpéteren, 1899 április 24-én.

Pótincza Lajos
kir. bír. végrehajtó.

Legujabb acetylen kerékpárlámpák és egyéb alkatrészek.

Megjöttek a 99-es modellú

KERÉKPÁROK

a világhírű amerikai

Cleveland, Dürkopp, Helical-Premier, Kohinor

stb. elsőrangú gyártmányok, rendkívül fontos újításokkal csak nálunk kaphatók.

A ki kerékpárt óhajt venni, ne mulassza el raktárunkat megtekinteni vagy díszes idei árjegyzékünket magának megküldetni.

Nagy kerékpáriskolánkban minden nap szakképzett tanítómester nyújt oktatást a kerékpározásban, vevőinknek díjtalanul. — **Leesés kizárva.** — **Két évi szavatosság.** — **Gyári árak.** — **Kedvező fizetési feltételek.**

SCHWEITZER TESTVÉREK

központi iroda és raktár

MISKOLCZ.

142-3-8

Üzletek: **Miskolcz,** Széchenyi-u. 18. **Debreczen,** Piacz-u. 58. **Eperjes,** Főutca 98.

Egy tanonc a gépműhelybe fizetéssel felvétetik.

Kerékpárjavító, emailirozó és nikkelező műhelyek.

Fürdő megnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, mikép

a **Görömböly-tapolczai**

fürdő megnyit

s az, a fürdőző s kiránduló közönség rendelkezésére bocsájtott.

A fürdőben levő **vendéglő** kezelését saját vezetésem s felügyeletem alá vettem, — kifogástalan ételek és italok pontos kiszolgálásáról gondoskodva van.

Kiváló tisztelettel

Nagy Gyula

216

G.-tapolczai fürdőbérő.

A kőbányai királyserfőző részvénytársaság

országos hírnevű és dr. Korányi és dr. Kétly budapesti, valamint dr. Benedikt bécsi egyetemi tanárok által különösen gyöngye szervezetűek és lábadozó betegeknek ajánlott gyógyerejű

Goliát Maláta söréből

Máhr Károly

fűszerkereskedésében

állandó raktárt tart.

209-2-2

Gazdák és szőlőtulajdonosok
figyelmébe.

Műtrágya és

Trágyapipsz,

mely a szőlőszetnél nélkülözhetetlen
kapható

waggonrakományban s zsákonként is

Schwarcz és Grosz

festék és agyagáru nagykereskedőknél.

Ugyanitt kapható a legjobb minőségű olasz kocsikenőcs,

valódi orosz és belföldi gépolaj

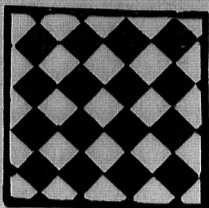
repczeolaj és mindennemű festék-
vegyszeti és anyagáru cikkek.

Gépkenőcs, Waselin, Kátrány,
Carbolineum, Naphtalin.

Padlólack, Linoleum, Glazur
fénymáz és mindenféle lack gyárt-
mányoknak a **legolcsóbb be-
vásárlási forrása.**

Ugy szintén mindennemű olaj-fes-
tékek és Carbolin-festékek gyár-
tása és eladása.

137-10-15

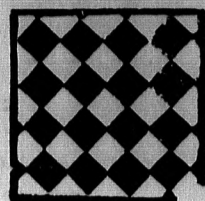

Krausz Jakab

(Ezelőtt SÁRTORY OSCÁR fiókja)

Cementárugyára

MISKOLCZON, BUZA-TÉR 24. SZ.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget arról értesíteni, hogy az építési évad beálltával, minden a cementiparba vágó munkákra, jótállás mellett vállalkozom. T. építészeket, építőmestereket és építetőköt bátorkodom arra figyelmeztetni, hogy ezidőszerint új szerkezetű

Metaliqve-lemezeket

gyártok; folyosók, előszobák, fürdőszobák, konyhák és járda-kövezésre, 20 féle kivitelben, tartósságért kezeskedem. A Metaliqve-lemezek gyáramban megtekinthetők, vidékre pedig szívesen szolgálok mintalemezekkel.

Továbbá ajánlom a csak is nálam kapható

Opelni és Lécezi Portlandcementeket

200 kilos hordókban és 100 kilos és 50 kilos zsákokban.

Gróf Rhon-féle Lábatlani Románcement és Beocsini Románcement zsákokban a 80 kilo, hiteles súlymennyiségért kezeskedem.

Kiváló tisztelettel

Krausz Jakab

cementárugyár, Buzatér 24. sz.

169-7-33

P. PICK JAKAB & CO.
BUTORGYAROS, KÁRPITOS ÉS DISZITÓ
MISKOLCZON

Borsodmegye legnagyobb és legrégebb
butorgyára,
szőnyeg- és függönyraktára
Miskolczon,
Takarékpénztár-épület
a Nemzeti színházzal szemben.

Menyasszonyi kelengyék!

Butorok
hivatalok, orvosok, ügyvédek, fürdők és szállodák részére.

Részletfizetések engedélyeztetnek.

197-6

